

TUSSA

- med kraft til å skape framtidsretta
og miljøvennlige løysingar

Tyssefossen på Bjørke

Heilt sidan 1917 var det planar om kraftverk her. Etter mange års kamp om fossen vart Tussa skipa 28. desember 1949.

Tussa kraftverk

Kommunane si utbygging av Tussa-anlegget kosta 70 mill. kr og var ei frisk og dristig satsing. Etter fleire år med anlegg og linjebygging vart Tussa kraftverk sett i drift i 1961.

Meir vatn

Tussa såg potensialet i fleire fjellvatn i området, og lanserte takrenneprosjektet. Eit tunnelsystem på 15 kvadratkilometer gav ytterlegare kraftproduksjon til Tussa kraftverk.

Auka velstand – auka forbruk

Tussa såg moglegheitene for nye prosjekt. I 1972 starta utbygginga av Åmela kraftverk, sett i drift i 1977.

Vatne kraftverk

Utbygging av Vatne kraftverk, sett i drift i 1987.

Dale kraftverk

Utbygging av Dale kraftverk, sett i drift i 1990.

Tussakonsernet

Ny energipolitikk førte til etablering av ein fri marknad for handel av elektrisitet. Utover 90-talet skjedde det store endringar i Tussa. Tussa vart omdanna til konsern og fusjonerte med lokale e-verk på søre Sunnmøre.

Nye forretningsområde

Ny teknologi gav nye moglegheiter. I 2002 starta utbygginga av breiband til kommunane på søre Sunnmøre. Det vart også satsa på IT-tenester, med kjøp av Netway i 2002. I 2001 markerte kjøpet av Ose & Aarseth ei sterkare satsing på installasjonstenester.

Fornybar energi

Stor aktivitet frå starten av 2000-talet med rehabilitering av eksisterande kraftverk, og utbygging av 11 nye kraftverk.

Fiberutbygging

Høgastigheits internett, digital-TV og IP-telefoni til private og bedrifter. Fiberutbygginga starta i 2009.

Tussa Installasjon

Auka satsing på installasjonstenester til private og bedrifter, med kjøp av Rud Elektro i 2009, etablering av Tussa Installasjon i 2012 og kjøp av Kvalsvik Elektro i 2019.

Sterkare saman

Samarbeid med andre førte til etablering av Mørenett i 2014 og Wattn i 2020. I 2021 slo Tussa og Energiselskapet Stryn seg saman, og Tussa kjøpte Stryn Elektro. I 2023 vart Stranda Energi ein del av Tussakonsernet.

Grøn IT

I 2015 opna Tussa datasenter, og Tussa kunne tilby profesjonelle IT-tenester frå dei beste data-senterfasilitetane i marknaden, strategisk plassert på Sunnmøre.

IT på Åndalsnes

Styrka satsing på IT-tenester til næringslivet i 2022, og etablering av avdeling på Åndalsnes.

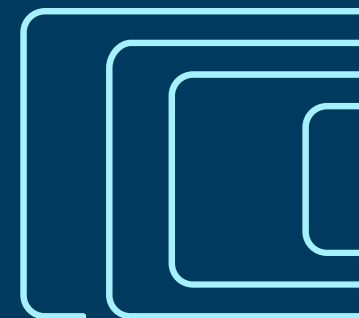
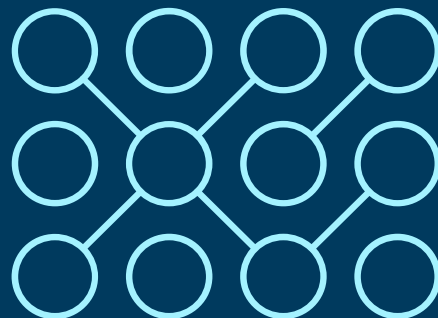
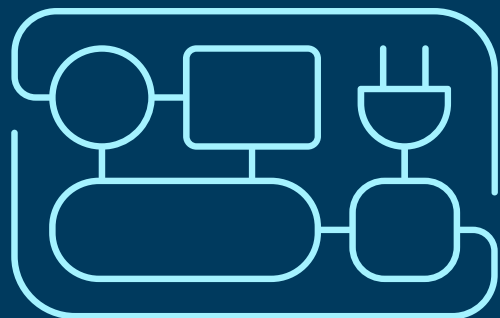
Tussa IKT

Ein del av
konsernet
Tussa

112 tilsette
5 lokasjonar
320 Mill

**Kommunikasjon
&
IT**
(bedrift)

**ISO 27001
&
ISO 14001**

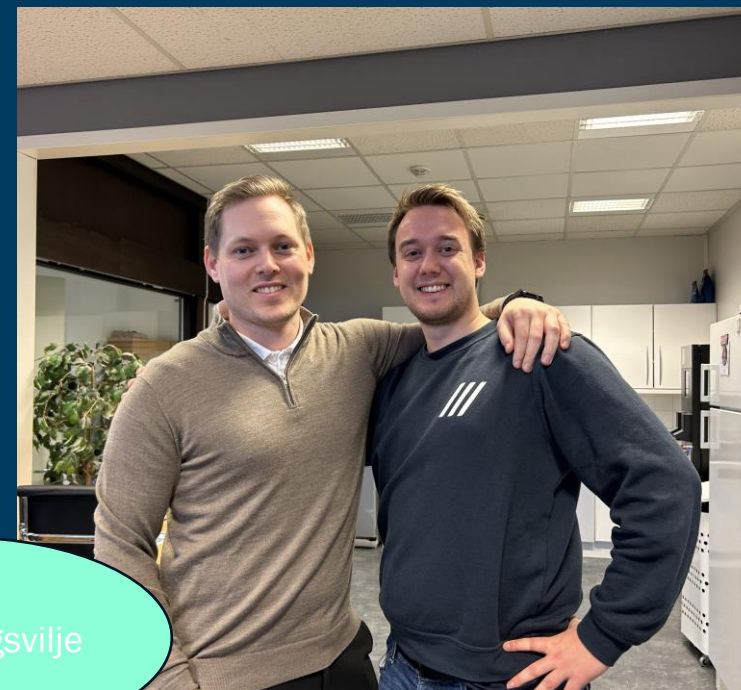

Fusjonert med PC Support

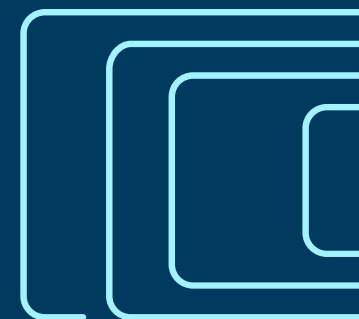
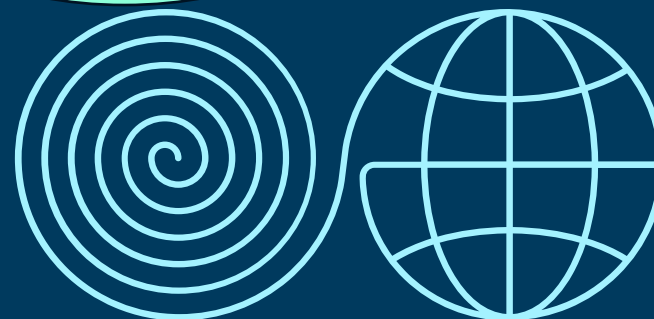
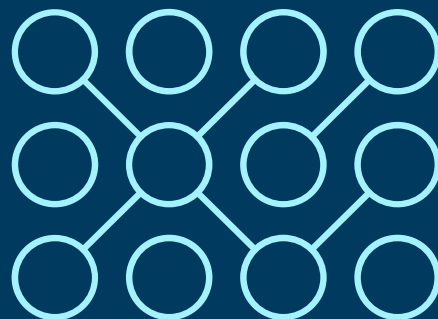
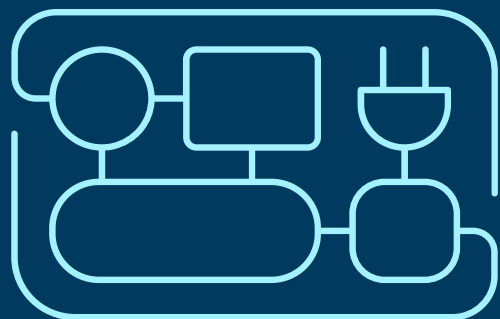
Auka konkurransekraft

Sterkere og robust fagmiljø

Godt grunnlag for vekst og lønsemd

Forandringsvilje

Vi støttar kunden i sikkerheitsarbeidet

Nils Oddvar Halleland

Cato Jokstad

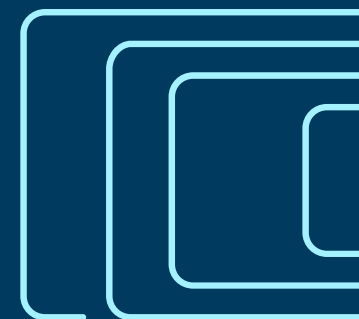
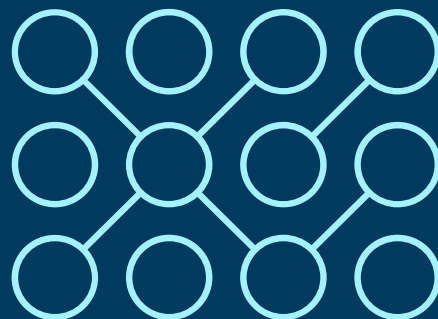
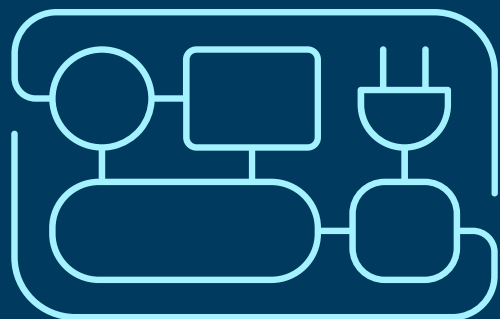
Lennart Utgård

Ledig stilling !

Vigleik Hustadnes

Informasjonssikring – korleis få det til?

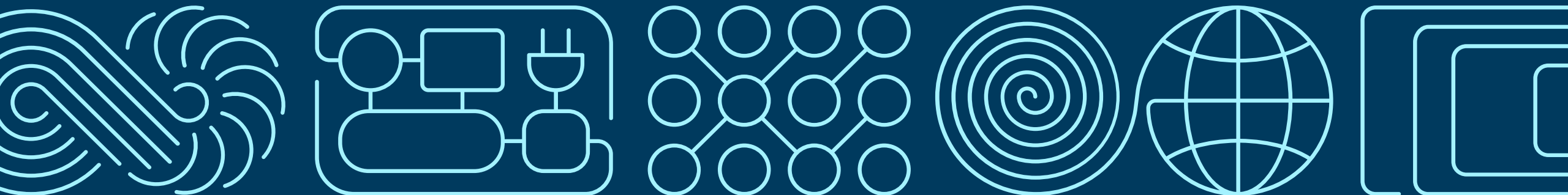
Litt storpolitikk

Korleis lukkast med

- Beredskap
- Risikostyring
- Sikkerheitskultur

Vigleik Hustadnes
Leiar Informasjonssikkerheit
vigleik.hustadnes@tussa.no

Storpolitikk og jus

Etterretningslova 2017

Presidentordrar
Effektivisering

Storpolitikk og jus

digi.no - mars 2025

Foto: Stian Lysberg Solum/NTB

Usikkerhet om amerikanske skytjenester: Tung ber alle ha en plan

Karim Khan

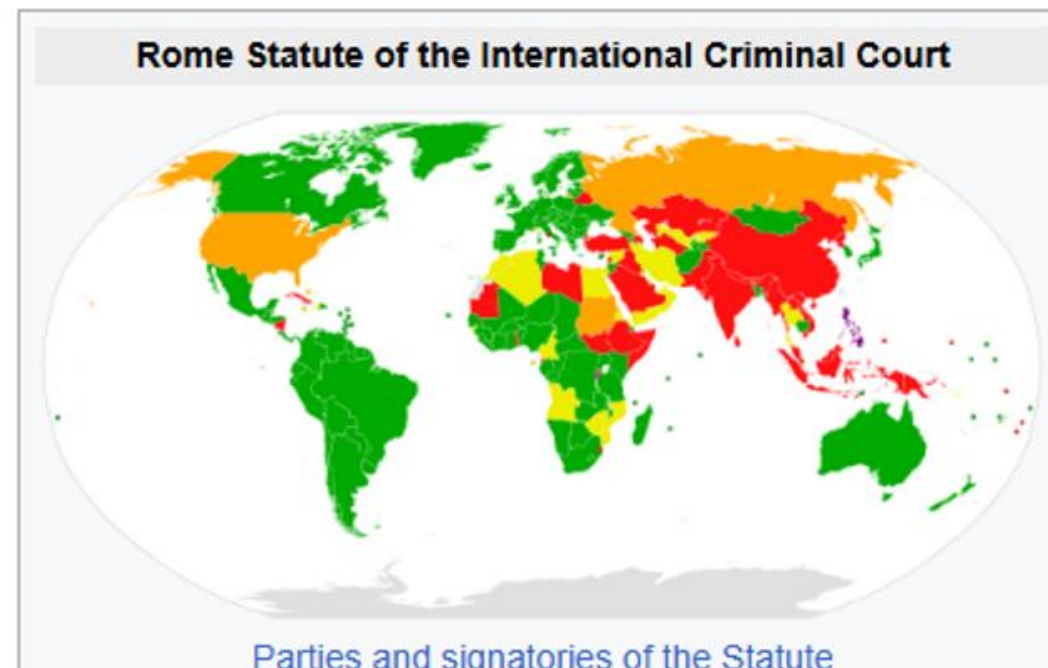
Den internasjonale straffedomstolen i Haag (ICC)

Photo: Ministerie van Buitenlandse Zaken

Foto: Google maps

Wikipedia

Den internasjonale straffedomstolen med arrestordre på Putin

(NRK, mars 2023)

ICC utsteder arrestordre på Benjamin Netanyahu

(Vårt Land, november 2024)

Foto:internetgovernance.org

Photo: Ministerie van Buitenlandse Zaken

Politikk
Makt
Lojalitet
Tillit

Photo: Ministerie van Buitenlandse Zaken

Trump trua med bøter
og fengsel -
Microsoft kutta
epost for ICC-aktor

Forretningsrisiko Styring Strategi

Styret

Dagleg leiar

Leiaransvar

Beredskap

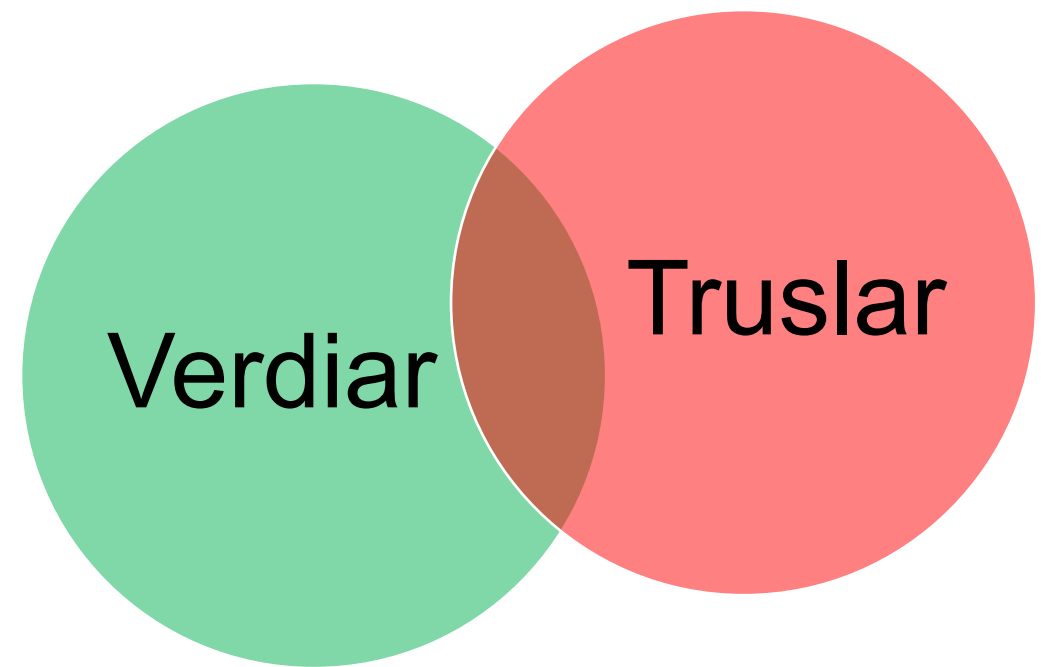
Forstå og handter risiko

Kontinuerleg forbetring

Beredskap

- **Deteksjonsevne**
 - Oppdage og stoppe angrep
 - Enkelt
 - [MDR-SOC 247 - Tussa](#)
- Kva gjer du dersom ?
- Kva er det verste som kan skje?

Risikostyring

Trusselaktørar og metoder

Cyber threat actor

Nation-states

Cybercriminals

Hacktivists

Terrorist groups

Thrill-seekers

Insider threats

Motivation

Geopolitical

Profit

Ideological

Ideological violence

Satisfaction

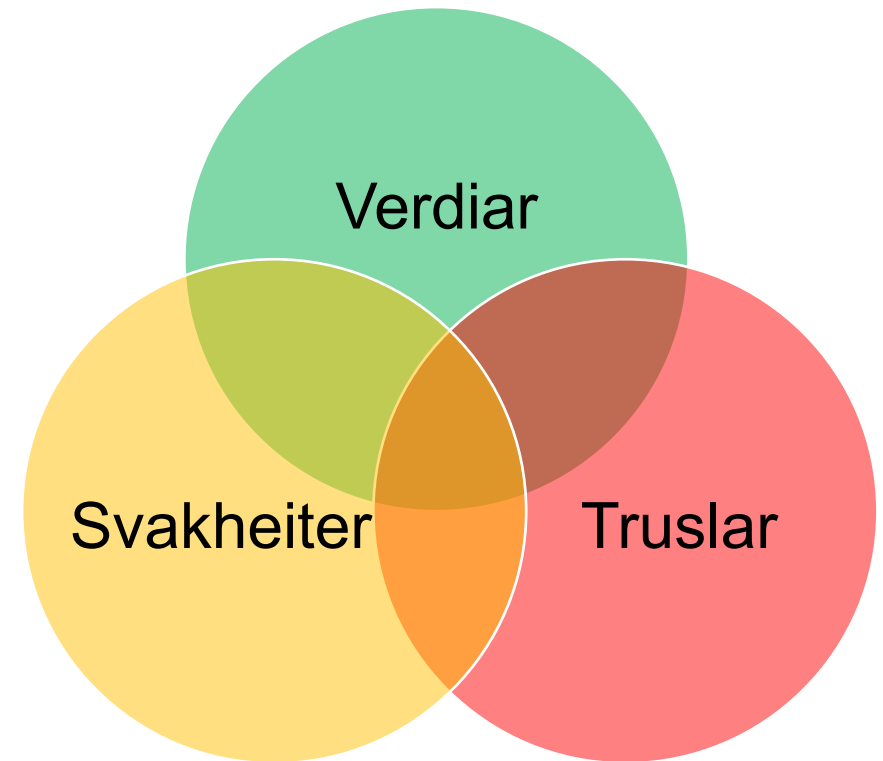
Discontent

**170 grupper –
Meir info her:**

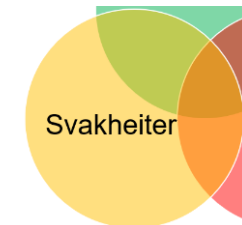
[Groups | MITRE ATT&CK®](#)

[Ransomware Live -
Victims in Norway](#)

Risikostyring

Sårflater under angrep våren 2025

Sårbar programvare

Passord
API-nøklar
Brukarkontoar

Sårbare folk

Identitet og tilgang

Tilsette

- Phishing-resistent pålogging

Leverandører

- «Fellespassord» ☹️
- Evig tilgang?

Utviklarar

- API-nøklar og automatisering

Forsvar med folk

Ver sikker!

Tussa IKT skal sikre kundene sine informasjonssystemer så godt at det rykkes. Alle tilrette bidreg til kontinuerlig forbedring av sikkerheitskultur og tilbak sik at vi faktisk fortjener ISO-sertifiseringen.

Varsel om fare

- Mangler, svakhet og svikt: Rapportert svikt
- Mistenksomhet: Melding
- Hending eller fellestasjon: Serviceesk
- Kanakje kisse? Ring leiar eller direktor
- Les beredskapsplaner og rutiner for fellest

Lagring - deling - arbeidsvaner

- Bruk sikre jobb-PC og jobbsesjon
- Beskytt dokumenter: Konfidensialitet, begrensning eller offentlig
- Ryddig skrivebord fritt for sensitiv informasjon
- Risikoverdier i ryggmengen
- Personvern, teleprivat og avtaler

Ansvar

- Sikkerhetsansvar følger kommandolinja
- Ansvar for aktivitet, forretningsområde, avdeling eller fagområde inkluderer sikkerhetsansvar
- Direktør, sikkerhetsleder, systemeier, systemansvarlig, personvernombud, ansvarlig for drift av identitetsstyr og teknisk ansvarlig for kryptografi må kjenne ansvaret sitt

Identitet - tilgang - leverandører

- Behovsprøvd tilgang, personleg kontroll og SSO
- Følg gjeldende passordlister
- Adressetilgang skal rapportert i SEM
- Eksterne brukere får tilsvarende tilgang
- Vi stiller krav til sikkerhet hos leverandører

Bruk WIKI

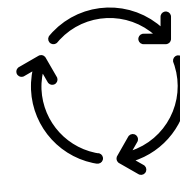
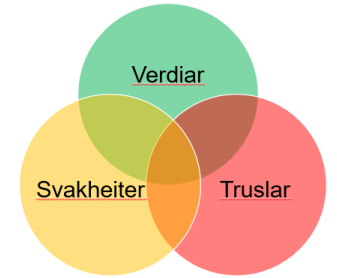
- Kjennt og følg rutineplanene fra leiliga
- Alle rutineplaner i WIKI
- Bidra til forbedring - kvalitet - sikkerhet

- Leiaropplæring og beredskapsøving
- Kommunikasjonsplan - rullerande
 - Bodskap – målgrupper – kanalar
 - Ver kreativ
- Passordbank
- Phishingtrening
 - Positiv vinkling
 - Snakkis
 - På lag med brukarane

Sjekklister for systematisk arbeid

- NSM sine grunnprinsipp
- ISO27001
- CIS controls

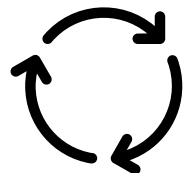

Kontinuerlig
forbetring

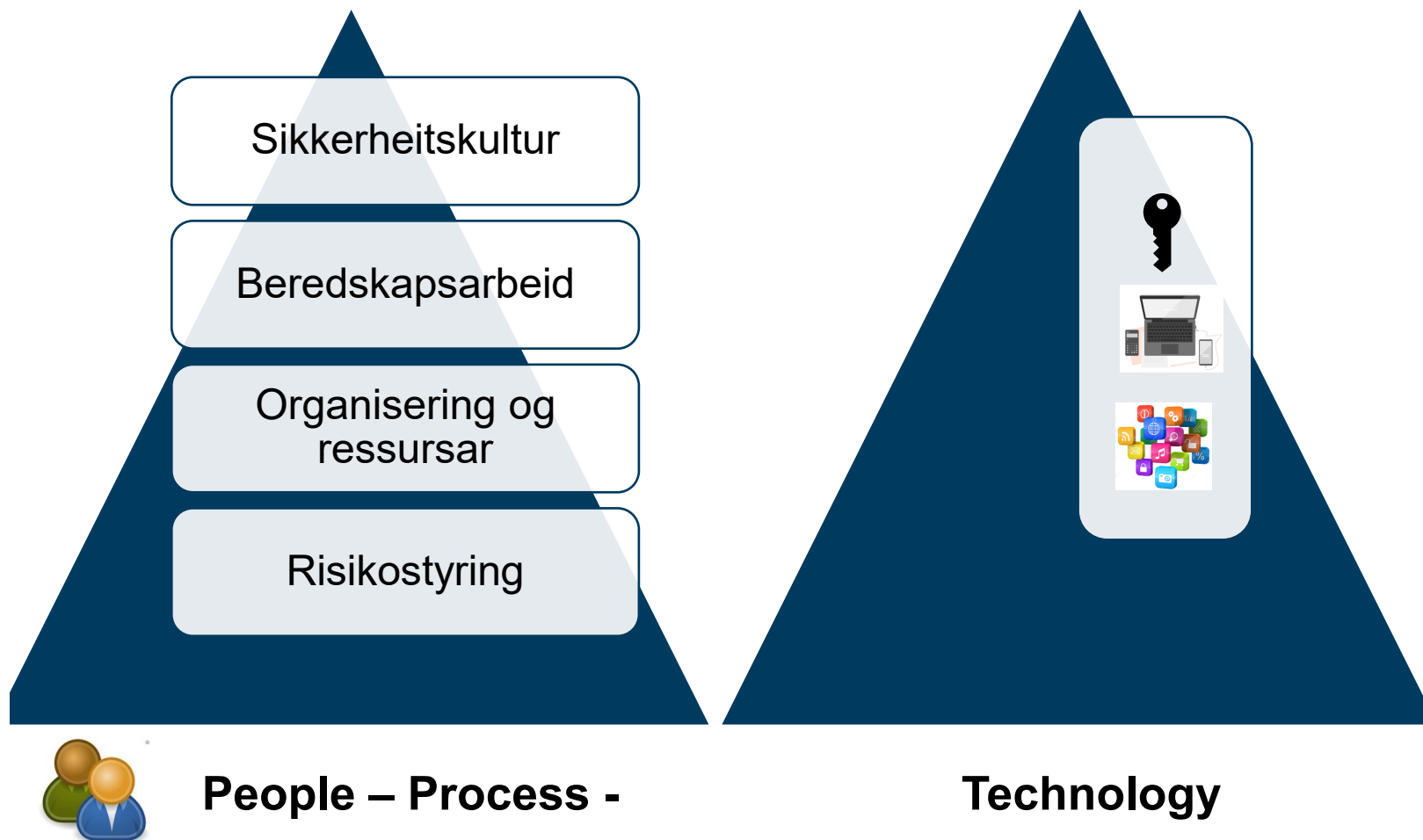
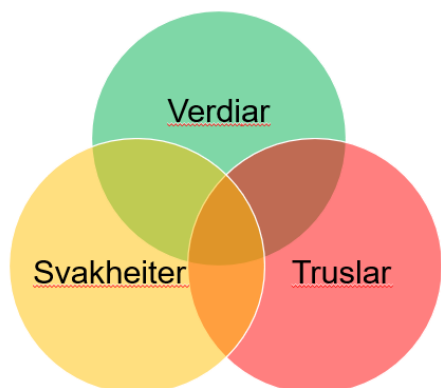
Ta ansvaret og styringa sjølv

Ikkje finn opp
hjulet –

Finn ei
sjekkliste

Kontinuerlig
forbetring

**I STEDET FOR Å HOLDE SEMINARER OG DEBATTER
MED TITTELEN «ER NORGE FORBEREDT PÅ....?»**

**SÅ KUNNE VI ALLE SVARE NEI, FOR SÅ Å GÅ HJEM
OG ETABLERE TILTAK SOM GJØR OSS FORBEREDT!**

GODT GJORT ER BEDRE ENN GODT SAGT!

**SPONSET AV MMSSK
MOTSTANDSGRUPPEN MOT SNAKK SOM SIKKERHETSTILTAK**

Du blir ikke forberedt på å bare diskutere om du er forberedt eller ikke!